**Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының**
**«Қостанай қызмет көрсету саласының колледжі» КМҚК**

| | |
|---|---|
| **КЕЛІСІЛДІ** | **БЕКІТЕМІН** |
| Қостанай облысы әкімдігі | Қостанай облысы әкімдігі |
| білім басқармасының | білім басқармасының |
| «Қостанай қызмет көрсету саласының | «Қостанай қызмет көрсету саласының |
| колледжі» КМҚК бастауыш кәсіподақ | колледжі» КМҚК |
| ұйымының төрағасы | директоры |
| _____ Е.А Бимаганбетов. | _____ Д.Б. Жанарстанова |
| 2026 ж. «01» 09 | 2026 ж. «01» 09 |

# КОЛЛЕДЖДІҢ КИІМ ІЛГІШ ҚЫЗМЕТКЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ

## 1. Қауіпсіздіктің жалпы талаптары

1.1. Киім ілгіш қызметкері (бұдан әрі – жұмыскер) колледждің еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, санитариялық-гигиеналық нормалар мен өртке қарсы талаптарын сақтауға міндетті.

1.2. Осы нұсқаулық ҚР Еңбек кодексіне, еңбекті қорғау жөніндегі нормативтік актілерге сәйкес әзірленген және орындауға міндетті болып табылады.

1.3. Жұмыскер міндетті медициналық тексеруден, сондай-ақ еңбекті қорғау бойынша барлық нұсқамалардан: кіріспе, жұмыс орнындағы бастапқы, қайталама, жоспардан тыс және мақсатты нұсқамалардан өтуге тиіс.

1.4. Жұмыс процесінде белгіленген еңбек және тынығу режимін, ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтау, шамадан тыс шаршау мен стресс жүктемелерінен аулақ болу қажет.

1.5. Киім ілгіш қызметкері үшін негізгі қауіпті және зиянды өндірістік факторлар: физикалық жүктемелер (ауыр қысқы киімдерді жылжыту кезінде), заттардың (киімдердің, ілгіштердің) биіктіктен құлауы, киімдердің өткір жиектері мен фурнитурасы, ауаның жоғары шаңдануы, сондай-ақ жүктеме ең жоғары болған кездерде гардероб тосқауылының жанында адамдардың (студенттердің) көп жиналуы.

1.6. Міндеттерді орындауға медициналық тексеруден, еңбекті қорғау бойынша нұсқамадан өткен және осы нұсқаулықпен танысқан тұлғалар жіберіледі.

## 2. Жұмыс басталғанға дейінгі қауіпсіздік талаптары

2.1. Жұмыскер белгіленген арнайы киімді киюге және оның ақаусыздығын тексеруге міндетті. Қажет болған жағдайда жеке қорғаныс құралдарын дайындау.

2.2. Гардероб жабдығының ақаусыздығын көзбен шолып тексеру: ілгіштердің, плечиколардың, ілгектердің, киім тіректерінің бекіту беріктігін, сондай-ақ гардероб тосқауылының (прилавканың) тұрақтылығы мен тұтастығын тексеру.

2.3. Жұмыс орны мен өту жолдарының жағдайын тексеру, эвакуациялау жолдарының, гардероб шығуларының және алғашқы өрт сөндіру құралдарына баратын жолдардың постыланбағанына көз жеткізу.
2.4. Гардероб үй-жайындағы оргтехниканың, розеткалардың, ажыратқыштардың және жарықтандыру приборларының ақаусыздығын тексеру. Электр сымдары немесе жабдық ақаулары анықталған жағдайда мамандар ақаулықты жойғанша приборларды қоспау.
2.5. Алғашқы көмек көрсететін дәріқобдишаның, сондай-ақ шұғыл өрт сөндіру құралдарының (өрт сөндіргіштердің) бар екеніне және қолжетімділігіне көз жеткізу.
2.6. Жұмыс аймағын қауіпті немесе бөтен күдікті заттардың (пакеттер, қораптар) жоқтығына тексеру. Олар анықталған жағдайда колледж әкімшілігіне және күзетке дереу хабарлау.
2.7. Жұмысты бастар алдында өз денсаулық жағдайын бағалау (бас ауруының, ауру белгілерінің жоқтығы). Сырқаттанған жағдайда басшылыққа ескерту және медициналық көмекке жүгіну.

## 3. Жұмыс уақытындағы қауіпсіздік талаптары

3.1. Жұмыскер өз жұмыс орнында тәртіпті сақтауға, құлаған ілгіштерді уақтылы тазартуға, киім секциялары арасындағы өту жолдарында бөтен заттардың жиналуына жол бермеуге міндетті.
3.2. Киімді қабылдау және беру кезінде фурнитураның өткір бөлшектерімен (құлыптар, значоктар, қапсырмалар) немесе қалталарда ұмытылып қалған заттармен қолды жарақаттап алмау үшін сақтық таныту қажет.
3.3. Киімді ілгіштердің жоғарғы қабаттарына орналастырған кезде тек ақаусыз, тұрақты баспалдақ-стремянкаларды пайдалану керек. Олардың орнына кездейсоқ тіреуіштерді (орындықтарды, жәшіктерді) пайдалануға тыйым салынады.
3.4. Киімнің үлкен көлемін (мысалы, ауыр қысқы киімді) жылжыту кезінде ауыр заттарды қолмен тасымалдаудың белгіленген нормаларын сақтау және мүмкіндігінше арбаларды пайдалану.
3.5. Электр желісін өз бетінше жөндеуге, кернеу астындағы шамдарды ауыстыруға және гардеробтың тұрмыстық немесе офистік техникасын жөндеуге тыйым салынады.
3.6. Студенттердің жаппай келуі кезінде (сабақтар бастар алдында, үзілістерде) гардероб тосқауылының артында болу, оқушылардың ағынын реттеу, итерушілікке, студенттердің тосқауылдан секіруіне және бөтен адамдардың жұмыс аймағының ішіне кіруіне жол бермеу.
3.7. Ілгіштерге тез тұтанатын, жарылғыш, күйдіретін немесе уытты заттары бар заттарды ілуге және сақтауға қатаң тыйым салынады.
3.8. Санитариялық нормаларды сақтау: шаң мен духотаның алдын алу үшін гардероб үй-жайын жүйелі түрде желдетіп тұру (егер бұл құрылымда көзделген болса және қауіпсіз болса).
3.9. Студенттермен немесе келушілермен жанжалды жағдайлар туындаған кезде сабырлылық сақтау, ашық текетіреске түспеу, қажет болған жағдайда кезекші әкімшіні немесе күзетті шақыру.
3.10. Қажет болған жағдайда оқушыларға алғашқы көмек көрсету, күрделі оқиғалар кезінде колледждің медициналық қызметін дереу шақыру.

## 4. Апатты жағдайлардағы қауіпсіздік талаптары

4.1. Сабыр сақтау, дүрбелеңге бой алдырмау, колледждің қауіпсіздік жоспарларына сәйкес нақты және ұйымшылдықпен әрекет ету.
4.2. Кез келген апаттық немесе төтенше жағдай туындаған кезде колледж әкімшілігіне және жауапты қызметтерге дереу хабарлау.
4.3. Өрт немесе түтін шыққан кезде киімді қабылдауды/беруді дереу тоқтату, 101 немесе 112 телефоны арқылы өрт сөндіру қызметін шақыру, әкімшілікке хабарлау. Егер бұл қауіпсіз болса, электр приборларын өшіру.
4.4. Жұмыскер гардеробтан барлық шығу есіктерін дереу ашуға және бекітілген эвакуациялау жоспарына сәйкес үй-жайдан студенттер мен персоналды жылдам, ұйымшылдықпен эвакуациялауға жәрдемдесуге міндетті.
4.5. Егер бұл өмір мен денсаулыққа қауіп төндірмей жасауға болатын болса, өрт ошағын жою үшін бастапқы өрт сөндіру құралдарын (өрт сөндіргішті) пайдалану.
4.6. Күдікті заттар (иесіз сөмкелер, сымдары бар қораптар) анықталған кезде оларға тиіспеу, заттың жанында ұялы телефонды пайдаланбау, гардеробтан адамдарды дереу эвакуациялау, әкімшілікке және күзетке хабарлау.
4.7. Газ аққан, өткір бөтен иістер пайда болған кезде жұмысты тоқтату, қауіпті аймақтан адамдарды эвакуациялауды ұйымдастыру, директорға және авариялық қызметтерге хабарлау. Ажыратқыштарды және ашық отты пайдаланбау.
4.8. Гардероб аймағында студенттер немесе қызметкерлер жарақат алған кезде (итерушілік немесе конструкциялардың құлауы салдарынан) зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету, жедел медициналық көмек (103) шақыру және басшылыққа хабарлау.
4.9. Жылыту немесе сумен жабдықтау жүйелерінде авариялар болған кезде (гардеробта құбырлардың жарылуы) авария орын алатын жерге адамдардың кіруін шектеу, киімді су бәсу аймағынан тазарту (егер бұл қауіпсіз болса) және техникалық қызметті шақыру.

## 5. Жұмыс аяқталғаннан кейінгі қауіпсіздік талаптары

5.1. Гардеробтың жұмыс аймағын ретке келтіру, құлаған плечиколарды жинау, секциялар арасындағы өту жолдарында постылардың жоқтығын тексеру.
5.2. Терезелер мен желдеткіштерді жабу, сыздың жоқтығына көз жеткізу, терезе алдындағы тақтайлардан бөтен заттарды алып тастау.
5.3. Барлық жарықтандыру, офистік және тұрмыстық приборларды өшіру. Тәулік бойы жұмыс істеуге арналмаған электр приборларын желіден ажырату.
5.4. Гардероб үй-жайында және қалдырылған киімдер арасында ұмытылған қауіпті, жанған немесе тез тұтанатын материалдардың қалмағанына көз жеткізу.
5.5. Арнайы киімді шешу, оны шкафқа салу, қол мен бетті сабынмен мұқият жуу.
5.6. Технологиялық есіктердің, терезелердің және гардеробтың негізгі өйықтарының құлыпталғанын тексеру. Іште бөтен адамдардың немесе студенттердің қалмағанына көз жеткізу.

5.7. Жабдықтың ақаулары (сынған ілгіштер, тосқауылдың зақымдалуы, сымдардың ақаулары) анықталған кезде оларды журналда тіркеу және әкімшілікке немесе жауапты маманға хабарлау.

## 6. Жауапкершілік

6.1. Колледждің киім ілгіш қызметкері осы нұсқаулық талаптарын бұзғаны үшін ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауапкершілік көтереді.

6.2. Адамдардың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін еңбекті қорғау жөніндегі міндеттерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін жұмыскер салдарының ауырлығына байланысты тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

6.3. Жұмыскер жабдықтың жұмысына, қауіпсіздік жүйелеріне және колледж қызметіне қатысты ішкі ақпараттың құпиялылығын сақтауға және оны үшінші тұлғаларға жария етпеуге міндетті.